

Liite

Toimintasuunnitelmaa vuodelle 2023

Luontokapinetti - kestävän kehityksen keskus

Kestävä kehitys turvaa nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Kestävään kehitykseen liittyy olennaisena ajatus planeetan rajoista. Ihmisen toiminta on sopeutettava maapallon luonnonvaroihin ja luonnon kestäkykyyn. Kestävä kehitys koostuu ekologisesta, taloudellisesta sekä sosiaalisesta ja kulttuurisesta kestävydestä.

Jotta voi oikeasti ymmärtää, mitä on kestävä kehitys ja miten sitä voidaan mitata, pitää ymmärtää myös ne lähtökohdat, mihin nykyistä tilannetta verrataan.

Ekologinen kestävyys

Kapinetin näyttely kertoo luonnosta kokonaisvaltaisesti, aina maan syvyyksistä avaruuteen asti. Näyttelystä voi ammentaa itselleen rakennuspalikoita, joilla omaa ekologista ymmärrystä voi lisätä.

Luontokapinetin luontonäyttely auttaa kävijäänsä ymmärtämään kokonaisuuksia, niitä moninaisia verkostoja, joiden varassa ekosysteemit toimivat. Jos yksi laji katoaa maapallolta, se ei useinkaan ole ratkaisevaa, ellei kyseessä ole juuri se lentokoneen pultti, avainlaji, joka irrotessaan saa koko lentokoneen pakkolaskuun.

Useinkaan nämä avainlajit eivät ole niitä näkyvämpiä, vaan pieniä ja huomaamattomia toimijoita, joiden hyvinvointiin harvoin kiinnitämme huomiota.

Tämän vuoksi Luontokapinettiin rakennettiin juhluvuoteen saaduilla rahoilla hyönteisnurkkaus. Hyönteiset ovat määrällisesti ylivoimaisesti runsain eläinryhmä maapallolla ja niiden merkitys ravintoketjussa, pölyttäjinä, puhtaanapidossa, hajottajina on erittäin merkittävä. Jos halutaan, että maapallo kokonaisuudessaan voi hyvin, on huolehdittava hyönteisten elinympäristöstä.

Taloudellinen kestävyys

Luontokapinetti sai eduskunnan ”joulu lahjarahaa” jo aikaisemminkin 20 000 euroa ja sillä rakennettiin toiminnallinen energihuone, jossa voi polkemalla ja pomppimalla tuottaa sähköä. Lisäksi asennettiin aurinkopaneeleja Luontokapinetin katolle ja wlan-invertteri, jotta kuka tahansa voi seurata kapinetin aurinkovoimalan tuotantoa www-sivuiltamme. Katolla pyörii myös pieni tuulivoimala ja sääasema. Tulevaisuuden suurimmat haasteet liittyvät energian tuotantoon. Fossiilisten polttoaineiden käyttö

pitäisi lopettaa mahdollisimman nopeasti ja uusiutuvia energianlähteitä pitäisi suosia ja näitä teemoja käsitellään myös kapinetin energihuoneessa. Uusien energialähteiden kehittäminen ja käyttö kallistunee tulevaisuudessa ja se meidän pitäisikin oppia hyväksymään. Hyväksymään, että tulevaisuudessa joudumme luopumaan osasta, vuosikymmenien aikana saavutetuista eduista.

Lisäksi energihuoneen toimintoja on lisätty toisella sähköä tuottavalla kuntopyörällä ja videonäytöllä, josta voi valita sähkön tuotantoon ja kulutukseen liittyviä videoita katseltavaksi. Tavoitteena herättää kävijä miettimään omaa energian käyttöään, sen vaikutuksia ympäristöön ja miten omaa kulutustaan voisi pienentää. Ja ymmärtämään, että lähes kaikki energia on loppupeleissä kotoisin auringosta.

Fossiilisen energian massiivisen käytön seurauksena meillä on käsissämme ilmaston lämpenemisen ongelma. Niinpä Kapinetin ilmastosta kertovaa osiota täydennetään vastaamaan tämänhetkistä tilannetta ja tietoa. Tästä kerrotaan ilmastovideoilla, joilla havainnollistetaan ilmastodynamiikan perusteita ja niissä ihmistoiminnan myötä tapahtuvia muutoksia ja vaikutuksia arkeen.

Luontokapinetti ja sen yhteydessä olevat kaksi muutakin rakennusta on aikanaan rakennettu hirrestä, ja siten ovat jo itsessään hiilivarastoja ja toki myös rakennuskulttuurisesti arvokkaita. Luontokapinettia rakennettaessa on siis hyödynnetty jo olemassa olevia rakennuksia kierrätyksen hengessä.

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Luontokapinetti toimii nuorten kesätyöntekijöiden työpaikkana ja siten osaltaan tukee nuorten työelämän taitoja. Luontokapinetissa ovat myös nuoret 4H-yrittäjät voineet pyörittää kahvilaa ja opetella yrittäjyyden aakkosia. Jatkossakin on tarkoitus tarjota nuorille yrittämisen mahdollisuuksia. Kapinetti on ollut myös usean nuoren TET-harjoittelupaikka. Huhtikuussa nuori aloittaa Luontokapinetissa kuntottavassa työtoiminnassa.

Kansainvälisyyskasvatus on osa toimintaa kansainvälisten leirien muodossa, jolloin Luontokapinetti on ollut lukuisten nuorten tukikohtana. Nuoria on vierailut ympäri maailmaa, Aasiasta, Amerikasta ja muualta Euroopasta ja he ovat vierailleet paikallisella koululla, olleet mukana järjestämässä ryhmäytymispäivien ohjelmaa, järjestäneet illanviettoja. Nuoret ovat tutustuneet paikalliseen kulttuuriin ja kertoneet omastaan.

Vuoden 2023 tapahtumia

Lasten- ja nuorten ympäristökasvatus jatkuu ja kaikilla Pöytyän kouluilla on mahdollisuus osallistua erikseen sovittaviin teemapäiviin. Myös luokkaretkikyselyitä on jo tullut muista kouluista, samaten erilaisia ryhmävarauksia.

Luontokapinetin varauskalenteri löytyy kotisivuilta.

Hiihtolomaviikolla oli konservaattori Ari Karilahden ja hänen tyttäriensä yhteisnäyttely, Flikat&Faija- innoittajana luonto. Avajaisissa runoilija Heli Laaksonen haastatteli taiteilijoita ja väkeä saapui avajaisiin lähes sata henkeä.

Koko hiihtolomaviikon kapinetti oli avoinna ja Elmix, nuori 4H-yrittäjä, piti kahvilaa. Viikon aikana Luontokapinetissa vieraili n. 250-300 henkeä.

Seuraava taidenäyttely avataan la 29.4. jolloin myös Sudenkorentokuiskaaja ja Korpinheimo esiintyvät ja yhdistävät uudella tavalla runoutta ja musiikkia. Taidenäyttelyn nimi on Kultakorento ja saapasjalkasusi.

Kesä- heinäkuussa taidettaan tuovat esille Tairekalleriassa Antti Maanpää (6.6.-18.6.), Mikko Peltomäki (19.6.-2.7.) ja Tuula Halttunen (4.7.-23.7.)

Kesä- heinäkuuksi kunta palkkaa neljä nuorta Luontokapinettiin, tehtävänä pitää näyttelyä avoinna, kertoa vieraille kunnan eri nähtävyyksistä ja pitää paikat siistinä.

Luonto- ja koirakerho kokoontuu maanantaisin, kesäleiri järjestetään yhteistyössä Pöytyän kunnan, seurakunnan ja luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa. Verkostoituminen on tärkeää.

P-O 4H-yhdistys hakee ESC- ohjelman akkreditointi/laatumerkkiä ja sen jälkeen voimme emännöidä ESC-vapaaehtoistiimejä tai vaikka pitkäaikaisia ESC vapaaehtoisia koko ohjelmakauden eli vuoteen 2027 asti. Elokuuhun on suunniteltu kansainvälinen leiri.

Syyslomaviikolla, 19.-20.10. tulossa ainutkertainen Yö Museossa – yöleiri ja marraskuussa Yö kirkossa- yöleiri yhteistyössä seurakunnan kanssa.

Kesä- heinäkuulle, ajalle 7.6.- 26.7. on tulossa kuntalaisten Kapinetti keskiviikot. Pöytyän kuntalaisilla vapaa pääsy luontonäyttelyyn.

Yhteispohjoismainen Luonnonkukkien päivän opastus starttaa Luontokapinetin pihasta su 18.6. Oppaana biologi Mika Lehto.

Luontokapinettiin etsitään 4H-yrittäjää pyörittämään kesäkahvilaa.

Kapinetin piha-alueella tulossa muutama kasvulava. Ideana, että halukkaat voivat viljellä itselleen, vaikka yrtejä. Edellytyksenä on, että lava pidetään siistinä ja siinä on jotain kukkivaa ja pörräisille sopivaa lounasta.

Toimintasuunnitelma täydentyy vuoden mittaan.